

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosova
Qeveria - Vlada - Government
Zyra e Kryeministrit -Ured Premijera -Office of the Prime Minister
Agjencia e Statistikave të Kosovës - Agencija za Statistike Kosova - Kosovo Agency of Statistics

Serijska 3: Ekonomska statistika

Indeks uvoznih cena (K4 – 2015)

Predgovor

Agencija za statistiku Kosova (ASK), odnosno Odeljenje za ekonomske statistike i nacionalne račune je počelo da objavi indeks uvoznih cena (IUC) u junu 2009.godine. Prikupljanje uvoznih cena počelo je početkom 2006.godine. Cene se prikupljaju na tromjesečnoj osnovi i pokrivaju predstavnike preduzeća prezentante uvoza koja su bila aktivna u većini opština za razdoblje od prvog tromjesečja 2006 do četvrti kvartala 2015.godine.

Publikacija sadrži tabelu Indeksa uvoznih cena na Kosovu na tromjesečnoj osnovi, K1 2006 – K4 2015, godišnji prosek za 2006 - 2015 (2010 = 100) sa tromesečnim i godišnjim promenama u procentima, grafički prikaz, tabelu za težine, kvartalni indeks K4 2015, kvartalne promene (K3 2015 – K4 2015) i godišnje promene (K4 2014 – K4 2015) za sektore i poglavlja Harmonizovanog sistema.

IUC je sastavljen u skladu sa evropskim standardima i metodologijama i u saradnji sa stručnjacima iz Statistike Švedske i Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). IUC je u razvoju i u budućnosti će biti dodato više podataka u vezi posmatranja cena.

Komentare, primedbe, predloge i sugestije u vezi ove publikacije su dobrodošli i oni se mogu poslati na email adresu: ekonomic@ks-gov.net

Publikaciju su pripremili:

Illir T. Berisha - Direktor odeljenja
Ibish Asllani – Šef divizije
Hamdi Jupolli - Šef sektora

Mart, 2015

Izvršni direktor ASK,
Isa Krasniqi

Skraćenice i znaci

IUC	Indeks cena uvoza
ASK	Agencija za statistiku Kosova
SCO	Svetska carinska organizacija
K1	Prvi kvartal
K2	Drugi kvartal
K3	Treći kvartal
K4	Četvrti kvartal
:	Šfra nije dostupna
0	Manje od polovine korišćene jedinice
-	Nije primenljivo
%	Procenat
W	Statistički ponderi (specifične težine)
∅	Prosek

S a d r Ź a j

	Strana
Indeks uvoznih cena (IUC) za četverti kvartal 2015.....	3
Tabela 1: Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K4 2015 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima	5
Figura 1: Razvoj IUC, K1 2006 – K4 2015 (2010=100)	6
Tabela 2: Težine, Indeksi, tromesečne i godišnje promene u procentima po sekcijama Harmonizovanog sistema.....	7
Metodologija	8,9

Indeks uvoznih cena (IUC) za četvrti kvartal 2015

Indeks uvoznih cena na Kosovu je beležio pad u proseku za -1.8 % između K3 2015 i K4 2015. U odnosu na K4 2014 uvozne cene su pale u proseku za -2.3 %.

Treći kvartal 2014 - Četvrti i kvartal 2014 - 1.8 %

Uvozne cene na Kosovu su pale u proseku za -1.8 % između K3 2015 i K4 2015. Veći pad cena beležen je u sektoru mineralni proizvodi (-11.5 %), hartija i proizvodi od hartije (-2.0 %), bazični metali i proizvodi od bazičnih metala (-1.7 %), životinje, proizvodi životinjskog porekla (-1.6 %), plastika, guma i proizvodi od njih (-1.5 %), tekstil i tekstilni proizvodi (-0.7 %), pogonske mašine i uređaji, meh. i električni uređaji (-0.4 %), optički i lekarski instr. fotograf., muzič. in. itd. (-0.3 %), proizvodi hemijske industrije (-0.2 %) i razni gotovi proizvodi (-0.2 %).

Pad je uglavnom ublažen rastom cena kod: biljni proizvodi (10.8 %), jestiva ulja (3.7 %), drvo i proizvodi od drveta (2.2 %), obuća (2.0 %), koža i njeni proizvodi (1.8 %) i prehrambeni proizvodi, pića i duvan (0.4 %).

Četvrti kvartal 2014 – Četvrti kvartal 2015 -2.3 %

Uvozne cene na Kosovu su pale u proseku za -2.3 % između K4 2014 i K4 2015. Veći pad po sektorima beležen je kod: mineralni proizvodi (-8.6 %), životinje, proizvodi životinjskog porekla (-3.0 %), obuća (-2.9 %), bazični metali i proizvodi od bazičnih metala (-2.5 %), plastika, guma i proizvodi od njih (-2.1 %), gotovi prehrambeni proizvodi, pića i duvan (-0.8 %), drvo i proizvodi od drveta (-0.8 %) i transportna sredstva (-0.6 %).

Pad cena je utican uglavnom rastom cena u sektoru proizvodi, jestiva ulja (11.6 %), biljni proizvodi (11.0 %), razni gotovi proizvodi (7.8 %), optički i lekarski instr. fotograf., muzič. in. itd. (4.2 %), pogonske mašine i uređaji, meh. i električni uređaji (3.5 %), hartija i proizvodi od hartije (2.3 %), tekstil i tekstilni proizvodi (1.7 %), proizvodi hemijske industrije (1.4 %) i proizvodi od kamena i gipsa, keramički proizvodi i staklo (0.8 %).

Tabela 1: Indeks uvoznih cena (IUC) K1 2006 – K4 2015 (2010 = 100), kvartalne i godišnje promene u procentima

Godine	Tromesečne	Indeksi (2010 = 100)	Tromesečne promene u procentima	Godišnje promene u procentima
2006	K 1	86.2	:	:
	K 2	88.7	2.9	:
	K 3	89.1	0.5	:
	K 4	87.7	-1.6	:
	Prosek godine 2006	87.9	:	:
2007	K 1	89.4	1.9	3.7
	K 2	92.1	3.1	3.9
	K 3	91.1	-1.1	2.2
	K 4	91.6	0.6	4.5
	Prosek godine 2007	91.1	:	3.6
2008	K 1	95.0	3.6	6.3
	K 2	100.9	6.2	9.5
	K 3	102.5	1.6	12.5
	K 4	96.9	-5.4	5.8
	Prosek godine 2008	98.8	:	8.5
2009	K 1	93.7	-3.3	-1.3
	K 2	94.2	0.5	-6.6
	K 3	94.0	-0.2	-8.3
	K 4	94.3	0.4	-2.7
	Prosek godine 2009	94.1	:	-4.8
2010	K 1	95.7	1.5	2.1
	K 2	99.0	3.4	5.1
	K 3	101.4	2.5	7.9
	K 4	103.9	2.5	10.2
	Prosek godine 2010	100.0	:	6.3
2011	K 1	107.8	3.7	12.6
	K 2	108.4	0.5	9.5
	K 3	109.9	1.4	8.3
	K 4	111.0	1.0	6.8
	Prosek godine 2011	109.3	:	9.3
2012	K 1	113.9	2.6	5.6
	K 2	114.9	0.9	6.0
	K 3	115.4	0.5	5.0
	K 4	115.8	0.3	4.3
	Prosek godine 2012	115.0	:	5.2
2013	K 1	116.1	0.3	2.0
	K 2	115.0	-1.0	0.1
	K 3	114.8	-0.1	-0.5
	K 4	114.8	0.0	-0.8
	Prosek godine 2013	115.2	:	0.2
2014	K 1	115.5	0.6	-0.6
	K 2	114.3	-1.0	-0.6
	K 3	114.8	0.5	0.0
	K 4	114.4	-0.4	-0.3
	Prosek godine 2014	114.7	:	-0.4
2015	K 1	113.8	-0.5	-1.4
	K 2	114.1	0.3	-0.2
	K 3	113.9	-0.2	-0.8
	K 4	111.8	-1.8	-2.3
	Prosek godine 2015	113.4	:	-1.2

Figura 1: Razvoj IUC, K1 2006 – K4 2015 (2010=100)

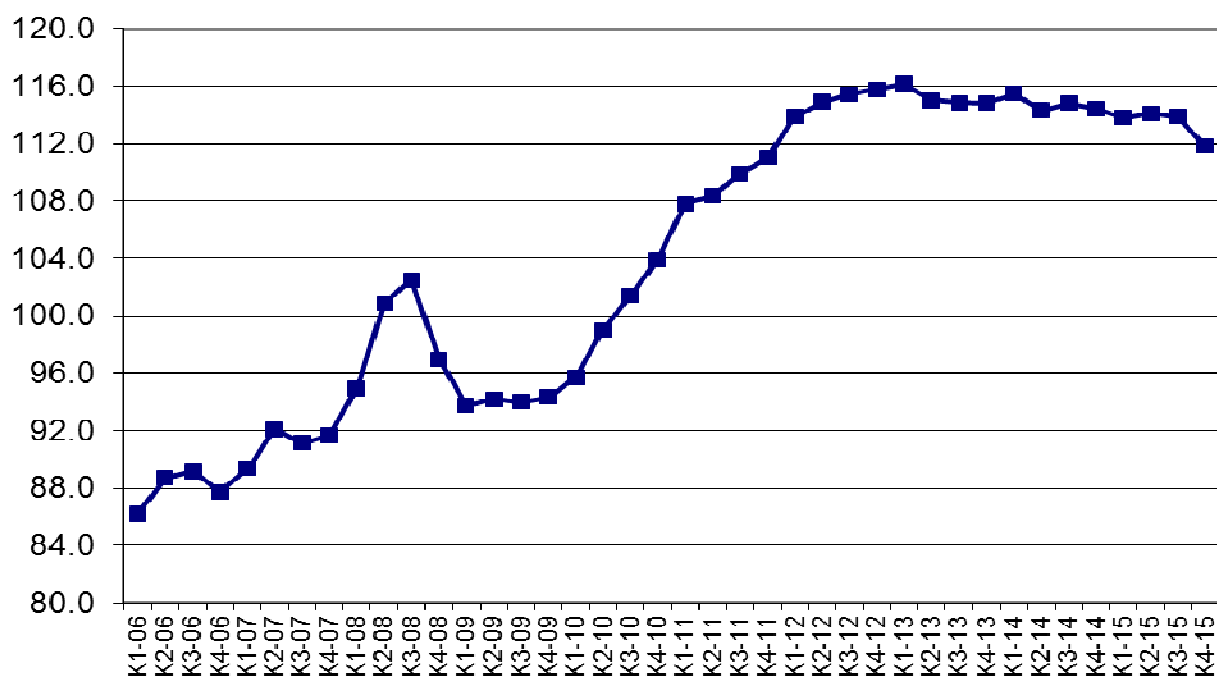

Tabela 2: Težine, indeksi, mesečne i godišnje promene u procentima po sekcijama Harmonizovanog sistema

Šifra	Grupa	Težina	K4 - 2015 2010 =100	<u>K4 - 2015</u> <u>K3 - 2015</u>	<u>K4 - 2015</u> <u>K3 - 2014</u>
01-21	IUC - Ukupno	1000	111.8	-1.8	-2.3
01	Žive životinje, proizvodi životinskog porekla	46	120.3	-1.6	-3.0
02	Biljni proizvodi	52	164.7	10.8	11.0
03	Jestiva ulja	10	152.7	3.7	11.6
04	Prerađena hrana, pića i duvan	137	111.3	0.4	-0.8
05	Mineralni proizvodi	185	104.0	-11.5	-8.6
06	Industrijski hemijski proizvodi	78	107.3	-0.2	1.4
07	Plastika,guma i srodni artikli	58	111.4	-1.5	-2.1
08	Koža i njeni proizvodi	2	101.0	1.8	:
09	Drvo i proizvodi od drveta	22	120.9	2.2	-0.8
10	Hartija i artikli od hartije	16	114.0	-2.0	2.3
11	Tekstil i tekstilni proizvodi	42	114.7	-0.7	1.7
12	Obuća	12	155.2	2.0	-2.9
13	Proizvodi od kamena,gljine, keramike i stakla	40	109.1	0.1	0.8
14	Biseri, drago kamenje, opl.metali itd.	:	:	:	:
15	Bazični metali i metalni proizvodi	90	94.5	-1.7	-2.5
16	Pogonske mašine i uređaji, meh.i el..	112	108.9	-0.4	3.5
17	Transportna sredstva	56	110.2	0.0	-0.6
18	Optički i lekarski instr.fotog.,muzič. in. itd.	12	107.9	-0.3	4.2
19	Oružje i municije	:	:	:	:
20	Razni proizvedeni artikli	28	114.8	-0.2	7.8
21	Umetnička dela	:	:	:	:

Metodologija

Cene se prikupljaju na kvartalnoj osnovi u 7 regionalnih centara na Kosovu: Đakovici, Gnjilanu, Mitrovici, Peći, Prizrenu, Prištini i Uroševcu koji pokrivaju reprezentativne kompanije koje su bile aktivne u većini opština.

Počev od prvog kvartala 2006, cene su prikupljene na kvartalnoj osnovi za oko 180 artikala od sedamdeset preduzeća. Tokom 2006 mnoge nove procene su dodate i za period 2007-2008 broj prikupljenih cena je oko 250. Od 2009 godine broj prikupljenih cena je oko 300. Od 2015 godine broj prikupljenih cena je oko 500.

Rezultati su prezentirani prema Harmonizovanom sistemu Svetske carinske organizacije (SCO).

Podaci cena su prikupljeni za uzorak tipičnih transakcija za robe koje su uvezene na Kosovu.

Uzrokovanje i izračunavanje težina

Uzorak je dizajniran na osnovu podataka spoljne trgovine. Ovaj podatak se koristi za izračunavanje težina. Težine su zasnovane na informacijama iz komercijalnih podataka Y-1 (prethodna godina), a ažuriraju se na godišnjem nivou. Ažuriranjem težina za svaku godinu korpa IUC će odražavati promene u obrascima trgovine. IUC će se uticati i promenama cena i promenama strukture uvoza

Statistička promenljiva

Glavan promenljiva je cena; ona se može izveštavati u bilo kojoj valuti. Cene iskazane u stranim valutama se konvertiraju u EVRIMA. Monetarna jedinica računa i izveštavana, su, dakle, dodatna variabla. Kada su cene izveštavane u stranim monetarnim jedinicama, onda se koristi prosečan kvartalni kurs Švedske centralne banke za njihovo konvertiranje u EVRIMA.

Jednačine za izračunavanje indeksa

Indeks uvoznih cena može se opisati kao Lasperov (Laspeyres) indeks lančanog godišnjeg tipa. Lasperov indeks se definiše kako je dato u nastavku:

$$I^t = \frac{\sum_{i=1}^n P_i^t Q_i^0}{\sum_{i=1}^n P_i^0 Q_i^0} = \sum_{i=1}^n \frac{P_i^0 Q_i^0}{\sum_{i=1}^n P_i^0 Q_i^0} \times \frac{P_i^t}{P_i^0}$$

Gde su P^0 i P^t cene po jedinici u baznom periodu (0) i periodu poređenja (t), i Q^0 koja predstavlja količinu baznog perioda. Sabiranje se vrši pomoću proizvoda n. U gore datom centralnom elementu, indeks se iskazuje stepenom između sabirane vrednosti iznosa baznog perioda u periodu poređenja i u nivou cene. Indeks, takođe, može se iskazati kao finalni elemenat, kao gruba prosečna ponderisana cena robe sa vrednostima perioda.

Indeks cena obračunava se aktuelnim kvartalom godine, kao period poređenja i četvrtim kvartalom u godini **Y-1** kao period referentne cene. Period težine je godinu **y-1**. Na ovaj način odnos je definisan kao:

$$I_{y-1,q4}^{y,q} = \frac{\sum_{s=1}^k V_s}{\sum_{s=1}^k V_s} \times \frac{P_s^{y,q}}{P_s^{y-1,q4}}$$

gde je vrednost težine V_s vrednost godišnjih transakcija koje su predstavljeni specifikacijom **s**. Sabiranje se vrši putem specifikacije **k**.

Broj lančanog indeksa se izračunava za kvartale i ukazuje na određen nivo cene kvartala u poređenju sa nivoom prosečne cene u 2010 (2010 = 100).

$$I_{2010}^{y,q} = \frac{100}{\frac{1}{4} \sum_{q=1}^4 I_{2009,q4}^{2010,q}} \times \prod_{Y=2010}^{y-1} I_{Y-1,q4}^{Y,q4} \times I_{y-1,q4}^{y,q}$$

Izračunavanje promena

Kvartalna promena izračunava se kao:

$$\left[\left(\frac{IMPI_0^{Y,q}}{IMPI_0^{Y,q-1}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Kvartalna procentualna promena}$$

$IMPI_0^{Y,q}$ = Indeks cena uvoza za tekući kvartal q

$IMPI_0^{Y,q-1}$ = Indeks cena uvoza za prethodni kvartal q-1

Godišnja promena se obračunava kao:

$$\left[\left(\frac{IMPI_{2010}^{Y,q}}{IMPI_{2010}^{Y-1,q}} \right) - 1 \right] * 100 = \text{Godišnja procentualna promena}$$

$IMPI_{2010}^{Y,q}$ = Lančani indeks uvoznih cena za tekući kvartal q

$IMPI_{2010}^{Y-1,q}$ = Lančani indeks uvoznih cena za prethodnu godinu i kvartal q

Agencija za Statistike Kosova

Kratak opis

Agencija Statistike Kosova je profesionalna institucija koja se bavi prikupljanjem, obradom i objavljivanjem službenih podataka statistika. Kao takav deluje od 1948.godine i prošao je kroz nekoliko istorijskih faza, strukturiran prema državnom uređenju tog vremena.

Dana 2. avgusta 1999, Agencija je nastavila svoj profesionalni rad (posle 9 godina prekida svih statističkih serija na štetu interesa Kosova), kao nezavisna institucija u okviru Ministarstva za državnu upravu. Od datum 12.12.2011 ove Agencije posluje u okviru Vlade Kosova. Kancelarija se finansira od Konsolidovanog budžeta Kosova, ali i od donatora za posebne projekte i tehničku profesionalnu podršku.

Agencija Statistike Kosova deluje na osnovu Zakona br.04/L-036, koji je stupio na snagu 12.12.2011. Strateški razvojni plan 2009-2013 je na srednjoročnoj implementaciji za razvoj statističkog sistema u korelaciji sa statistikama Evropske unije (EUROSTAT-a).

Agencija Statistike Kosova ima sledeću organizacionu strukturu: Departmane za proizvodnju statistika (Departman za ekonomske statistike i nacionalnih računa, Departman za statistiku stanovništva, Departman poljoprivrede i životne sredine i Departman za socijalne statistike. Departmani podrške; Departman za metodologiju i informatičku tehnologiju, Departman za politike, planiranja, kordinacije i komunikacije, Departman popis i istraživanje i Departman administracije.

Broj zaposlenih i budžet još uvek su ograničeni. Zaposleni su ukupno 139 radnika, od njih 104 (74,8%) u sedištu Agencija, dok u regionalnim kancelarijama 35 (25,2%), sa kvalifikacionom strukturom: 70,5,4% sa visokom stručnom spremom prema 29,5% sa srednjom stručnom spremom.

Mi imamo profesionalnu i tehničku saradnju sa svim ministarstvima Vlade Kosova, a posebno sa Ministarstvom ekonomije i finansija, Centralnom bankom Kosova, sa međunarodnim institucijama, EUROSTAT-om, Međunarodnim monetarnim fondom, Svetskom bankom, SIDA iz Švedske, DFID-om, UNFPA, UNDP, UNIVF i sa statistikama zemalja u regionu.

Agencija Statistike Kosova skoro u potpunosti pokriva teritoriju Republike Kosova, na osnovu strukture statističkih krugova, kao osnovna i jedina jedinica na nivou zemlje. Sva istraživanja sprovedena na terenu koriste uzorke koji pokrivaju ove popisne statističke krugove ali, i metodologiju skladu sa međunarodnim preporukama. Tokom prikupljanja statističkih podataka i izveštaja od izveštajnih jedinica angažuju se: stručnjaci, tehničari, administratori, građani mesnih kancelarija, terenski popisivači regionalnih kancelarija.

U 2011 smo uspešno realizovali projekat Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova, koji nije sproveden od 1981 godine. Rezultati dobijeni iz Popisa će imati značajnu ulogu u sastavljanju razvojne politike.

Misija agencije; da zadovolji potrebe korisnika sa kvalitetnim, blagovremenim i objektivnim statističkim podacima, u vremenu i prostoru, tako da korisnici imaju pouzdane osnovne redovne preglede u interesu planiranja i razvoja tokom izrade projekata na opštinskom nivou i nivou zemlje. Da podrži vladine institucije, naučne institute, i akademiju, poslovna preduzeća kao i samostalne istraživače u cilju obezbeđivanja odgovarajućih informacija donosiocima odluka i drugim korisnicima na Kosovu.

- **Adresa:** **AGENCIJA ZA STATISTIKE KOSOVA,**
Ul. "Zenel Salihu", br. 4, 10000 Priština
- **Telefon:** +381 (0) 38 200 31 129
Izvršni direktor: +381 (0) 38 200 31 112
- **Fax:** +381 (0) 38 235 033
- **E-mail:** economic@rks-gov.net
- **Veb-stranica:** <http://ask.rks-gov.net/>